

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond.

Catechisarea.

Voind a intra mai adânc în trac-tarea acestei teme, și a veni la stadiul ei de azi, facem un scurt istoric al catechisării elevilor greco-orientali în școlile străine.

Prin decretul de curte Nr. 719 din 1837, Nr. gubern. 4803/181 din 1837, se dispune, ca elevii de legea rom. cat. cari cercetază școlile protestante, să asculte învețătura religiei lor, și să cerceteze biserica lor. In anul 1846 ordinațiunea acăsta s'a estins și asupra tinerilor necatolici, cari cercetază școlile catolice.

Prin ordinațiunea din 3 Iuliu 1851 Nr. 13,513, guvernul țerei de nou a dat instrucțiuni, ca în sensul ordinațiunii din 14 Decembre 1846, Nr. curții 5055, publicate sub Nr. gubern. 3746 L. 94 din 1847, nici un școlariu din școlile populare și gimnasiale, cari umblă la o școlă de altă confesiune, să nu se lasă la examen, până nu va dovedi prin atestat dela parochul său, că a ascultat învețătura religiei sale și a umblat la biserica sa și va dovedi și sporiul în studiu.

Prin ordinațiunea guvernială din 30 Iuniu 1853, Nr. 15,139/1521 dispozițiunile din urmă s'au estins și asupra școlilor noastre populare și gimnasiale și asupra tinerilor de religia noastră, cari cercetază școlile de altă confesiune.

Fiind puși astfel pe una și a ceeași treptă elevii noștri cu ai celorlalte confesiuni, episcopul de atunci al bisericii noastre prin cerculariul din 9 Septembrie 1853, Nr. 892, a dispus, ca elevii de altă religie, cari cercetază școlile noastre, învețătura religiei să o asculte la parochul lor, să umble la biserica confesiunii lor, și să nu fie admiși la examen până nu vor aduce despre acăsta atestat dela parochul lor.

Cu privire la elevii greco-orientali cari cercetază școlile străine, cerculariul amintit mai sus numește catechet pe preotul nostru din localitatea cu școlă străină, și dă îndrumarea, ca în zile și ceasuri hotărite să țină cu tinerii de religia noastră școlă, să le dea învețătura trebuinciosă în religie, să privegheze, ca acei tineri să umble regulat la biserica noastră, să țină la timpul hotărât examen cu ei, și despre sporiul în studii și în cercetarea bisericii să le dea atestate.

O deosebită îngrijire a trebuit să aibă catecheții și pentru aceea, ca tinerii noștri la timpul prescriș de legile școlii și de biserică, să se marturisesc și să se împărtășiască cu sfințele taine.

La începutul fiecărui an școlar catecheții erau obligați a așterne la consistoriu conspectul catechumenilor, ear' la finea anului școlar clasificățiunea acelor.

Protopresbiterii și administratorii protopresbiterali erau obligați a controla activitatea catecheților și a face arătare credinciosă scaunului episcopesc, ca față cu cei diligenți să se potă arăta recunoștința episcopului, față cu cei nediligenți să se potă lua măsurile potrivite.

Indată după măsurile acestea au urmat altele și mai speciale pentru studiul religiunii. Rescriptul ministerial

Nr. 5259/854. dispune, că de-și în sensul temeiurilor așezate prin ministeriul de culte și instrucțiune cu decretul din 28. Februaru Nr. 19 m. n. din 1850 pentru organizarea învățământului în Ardeal, care prin ordinațiunea guvernatorului militar și civil dto. 19. Aprile, 1850. Nr. 3306 s'a publicat în fôia legilor provinciale din Ardeal (Anul 1850 mănunchiul 6. Nr. 29), de-și zic, deosebirea confesională a institutelor de învățământ este a se ținé ca regulă, totuși cercetarea unei școlii prin prunci de altă confesiune nu se potă opri prin diregătoria statului, și cercetarea unui gimnasiu prin școlari de altă confesiune e îngăduită.

Libertatea acăsta de a cerceta elevii gimnasiu străine de confesiunea lor, aici în Ardeal a esistat și mai înainte, și s'a întemeiat chiar pe dispozițiuni guverniale, ea însă acuma numai sub acea condițiune se mai lasă în vigoare, dacă școlarii cari cercetază școlile de alte confesiuni, vor primi învețătura în religie după prescrișele bisericii lor și dela învețători de legea lor, cu succes bun, și se vor legitima despre acăsta.

Spre a se puté asigura efectul celor dispuse prin emisul din 3. Iuliu, 1851 Nr. 13, 513: ca nici unul dintre elevii școlilor populare și gimnasiale, cari cercetază școlile altor confesiuni, să nu fie primit la examene, până ce nu se va legitima cu atestatul dela parochul său atârnatului despre cercetarea învețăturii creștinesci și a bisericii religiei sale, precum și despre sporiul făcută în aceea, numitul rescript dispune următoarele:

1. În școlile cercetate de elevi de deosebite confesiuni trebuie puse ore anumite pentru studiul religiunii (ora primă sau cea din urmă a învețăturii ordinare), ca școlarii de altă confesiune să potă cerceta învețătura religiunii în școlă confesiunii lor. La un asemenea cas directorii școlilor trebuie să se înțelgă la facerea planului orelor spre a nu colida propunerea studiului religiunii.

2. Unde nu se află școlă proprie confesională instrucțiunea în studiul religiunii trebuie să o facă parochul sau învețătorul designat de cătră autoritatea bisericăscă.

3. Școlarii, cari nu se țin de confesiunea pentru care e hotărâtă școlă ce ei o cercetă, nu le este ertat a lua parte la învețătura religiunii în acest institut, sau la slujba dumnezească cu conșcolarii lor de altă credință, cu atât mai puțin se pot silé la aceea.

4. În atestatul, care școlariul are a-l arăta dela parochul său spre a fi primit la examene, să se arete chiar și aievea, de au implinit sau nu poruncile bisericii sale în privința învețăturii religionare, a slujbei dumnezeesce, și a îndeletnicirilor religioase?

Elevul în al cărui testimoniu nu stă, că a implinit poruncile bisericii sale în privința învețăturii religiunii, a slujbei dumnezeesce și a îndeletnicirilor religioase în decursul semestrului sau al anului, nu potă fi primit la examene, necum să potă înainta la o școlă mai înaltă.

5. Atestatele de religiune ale școlarilor nu numai că vin de a se însemna după cuprinsul lor esențial în

atestatul semestral sub rubrica religiune, ci deodată să se alătore și lângă atestatul semestral.

Fără atestat de religiune să nu se dea unui astfelu de elev nici cum atestat semestral.

6. La primirea unui școlariu în școlă altei confesiuni, de care nu se ține dînsul, directorul școlii are de a încunoscînța totdeuna lămurit pe părinții sau tutorii aceluia despre prescrișele în privința învețăturii religiunii, și a-i îndrepta, ca acăstă învețătură să o primescă dela parochul confesiunii concernite, și a face însuși acăstui arătare în scris despre primirea școlariului, ca cest din urmă să potă face dispozițiunile sale pentru împărtășirea învețăturii religiunii și priveghearea asupra aceleia. Pășesce elevul afară din școlă, acăsta încă vine de a se arăta tot leuna în scris, și fără întârziere parochului acelu școlariu.

Consemnarea elevilor de altă confesiune direcțiunea are să o comunice preotului respectivei confesiuni.

7. Dacă un școlariu este leneș, parochul sau învețătorul care îngrijesce de propunerea religiunii și de exercițiile religioase, are să facă la finea fiecărui luni arătare la direcțiunea școlară, indicând orele, în cari respectivul elev a absentat dela religiune sau dela exercițiile religionare, sau că nu face progresul cerut. Directorul dă arătarea sau înștiințarea școlară elevului, ca acesta să o arete părinților s'au îngrijitorului său, care o subscriu, și subscrișă elevul are să o dea îndărăpt directorului, care o păstrează până la încheierea anului școlastic.

Paralel cu acăstă înștiințare lunară fi stă în voie catechetului de a se adresa și direct la părinții elevilor, dându-le informațiuni despre conduita fiilor lor.

Rescriptul acesta a fost publicat cu cerculariul episcopesc din 28 Iuliu, 1854 Nr. 564 cu îndrumarea, ca preoțimea să sfătuescă pe părinții copiilor de școlă să-și dea prunci la învețătură în asemenea orașe, unde noi avem biserică și paroch, ca copiii lor să potă cresce după poruncile bisericesci, căci dacă vor face altmintrelea, adică dacă și vor da copiii la școlă în așa orașe, unde noi nici biserică, nici preot nu avem, copiii lor nu vor puté cerceta nici biserica noastră, nici vor puté înveță învețătura creștinescă, din care pricină apoi se poté lesne nenoroci copilul lor.

La finea cerculariului archiereul îndemună pe credincioșii săi să-și dea prunci la gimnasiul mic din Brașov, la școlile cu trei clase din Brașov, Săcele și Rășinari, despre cari școlile susține că ele sunt tot atât de bune, tot așa de regulate ca și alte școlile din țară, apoi la Brașov, Săcele și Rășinari pot căpeta lăcașuri pentru copii, și piațul acestor locuri este mai efin decât alte piațuri.

Pe bazele aceste s'a făcut în archidieceza noastră regularea catechisățiunii în școlile străine.

Paralel a mers regularea catechisățiunii adulților, apoi a poporului în anumite timpuri și pe lângă anumite modalități, ceea-ce neapărținend studiului nostru special, de astădată am făcut de ea numai amintire.

Regularea acăsta a rămas normativă până în zilele noastre.

Legea de instrucțiune din 1868, (art. de lege XXXVIII din 1868) enunță ca principiu, că instrucțiunea în religiune este datorința confesiunii respective, și că instrucțiunea acăsta trebuie să fie publică.

Acăsta o dispune §. 57 al legii provocate mai sus, care vorbesce despre studiul religiunii în școlile elementare populare comunale, așa dispune §. 90 unde e vorba despre preparandiile de stat, cu deosebirea, că aici pentru catecheții confesiunilor pune în perspectivă o remunerațiune pe care o solvesce statul.

În acest sens se regulază propunerea religiunii și în școlile medii.

§. 9. art. de XXX: din 1883. dispune următoarele: În privința instrucțiunii în religiune și în morală ia dispozițiuni autoritatea bisericăscă și anume la școlile neconfesionale separat pentru fiecare confesiune, la cele confesionale pentru elevii celeilalte confesiuni; catechetul trebuie să fie înștiinat la ministrul de culte și instrucțiune publică, care-l acceptază.

Catechetul poté fi excepționat numai din punct de vedere moral sau de stat.

Revisuirea legii de naționalități. În adunarea generală a reprezentanței orașului Arad fiind pusă la ordinea zilei adresa comitatului Treiscaune, prin care se cere revisuirea legii de naționalități, contrar propunerii făcute de senatul orășenesc, pentru a trece peste ea la ordinea zilei, reprezentanța a hotărât spriginirea adresei și înaintarea unei asemenea adrese și din a sa parte. Au perorat cu mult foc, întru spriginirea adresei, deputatul kossuthist Barabás Béla și avocatul Müller Károly.

Nici că ne puteam aștepta la altceva de la orașul celor treisprezece „martiri”.

Invingerea lui Bourguignon. Resultatul alegerii de Mercuri în curia a cincina din Bucovina se poté resuma prin cuvintele: „Bourguignon a învins”. În cercul prim a fost ales ruteanal Pihuliak, ear' în cercul al doilea inspectorul școlar Dimitrie Isopeskul. Ambii candidați ai guvernului. Din partea partidului popular român în cercul al doilea era candidat Dr. George Popovici, care însă a întrunit numai 181 voturi, față cu 451 ale lui Isopeskul.

Știind ce însuflețire era pentru Popovici în rëndurile alegătorilor români, ne putem închipui prin ce mijloce a putut învinge partidul guvernului.

Anchetă în ministeriul de agricultură. Pe azi după amiază e convocată în ministeriul de agricultură o anchetă în scopul de a discuta modalitățile, prin cari s'ar puté satori mai esact cuantitatea cerealelor țerii, estensiunea teritoriilor sământate cu cereale, cum și a modalităților prin cari s'ar puté câștiga și da publicității în mod mai oportun fluctuațiunea prețurilor pe cereale în străinătate. Pe lângă acestea ancheta se va ocupa și de alte idei și propuneri sulate în firul desbaterii budgetului în dietă, întră cari și cestiunea reorganizării serviciului de statistică economică.

Fişpanul Braşovului. Ziarele din capitală vestesc că planul numirii lui *Kiss Bálint* la postul de comite suprem al comitatului Braşov s'a abandonat. Causa e, că *Kiss* a pus condiţiuni pe cari guvernul nu le-a putut accepta. Ziarele opoziţionale însă, deosebi kossuthistele, spun, că numirea au zădărnicit-o Saşii din Braşov, cărora nu li-ar fi fost pe plac această numire, ear' ministrul-president *Székely* a cedat dorinţei Saşilor, ca să nu şi-i înduşmănescă acum în préjma alegerilor dietale, — zice, de pildă, „Egyet-értés“.

Irelevant, că ce consideraţiuni au condus pe ministrul-president la împlinirea dorinţei Saşilor în această destinaţie, dar' dacă în adevăr la a lor dorinţă s'a abandonat planul numirii lui *Kiss*, această e o dovadă că dl *Székely* e aplecat să asculte dorinţe şi de ale altora, nu numai poşte de ale fiilor şovinismului.

Noi candidaţi la acest post sunt contele *Nicolae Bethlen* şi contele *Lázár Stefan*, vice-comitele comitatului *Cojocna* (Cluj).

Mijlocele administraţiunii bune.

Sub titlul „Cari ar fi mijlocele cele mai eficace, ca să avem o administraţie bună şi corectă în toate afacerile bisericesci-şcolare, şi cum s'ar pute înmulţi averea aceluia“ — dl *Vasilie Gan* a cetit în conferenţa preoţască din tractul *Lupşei* disertaţia următoare:

Onorată Conferenţă!

Două întrebări cuprinde tesa pusă spre discuţie în conferenţa noastră prezentă. Partea I. priveşte administraţia afacerilor bisericesci şcolare; partea II-a: cum s'ar pute înmulţi averea aceluia.

Fie-care din aceste întrebări e destul de grea. Voind a o desluşi din toate punctele de vedere cu de-amăruntul, ar trebui să scriu un op întreg, nu o simplă disertaţie de o colă-două.

Obiectul administraţiei bisericesci-şcolare îl formeză atât capitalele existente, cât mai vârtos aşezămintele ce le susţine biserică: şcola, mijlocele de învăţământ, biserică ca casa Domnului, aşezămintele de caritate şcolare, ear' vorbind despre înmulţirea averilor putem considera atâtea puncte de privire câte isvóre de venit sunt şi se pot acuire, ca să sporască averea materială.

Şi numai simpla schiţare a aceluia, mă veţi crede, dă materie bogată, ofere perspectivă ce nu mai are sfârşit. Numai ca la ideal putem noi cugeta la atâte lucruri bune, în praxă târziu le vom realiza. Noi puţine instituţiuni avem, abia biserică şi şcola. Pentru noi trece drept lux a vorbi de mai multe. Suntem săraci, nu le putem introduce în praxă.

Mai e şi altă calamitate la mijloc. Puţina cultură şi lipsa de însufleţire la popor pentru tot ce e bun, frumos, nobil. Această e principala cauză, de ce noi avem aşa puţine aşezăminte, şi chiar şi pe cari le avem, zicem că ne sunt prea multe, pretind prea mari jertfe. Vezi Dămine! bătrânii trăiau şi fără ele. Le era destul că au „Biserică“, o casă de lemn, scundă ca o peşteră...

Aceste premise, voui înşira acele calităţi, cari se cere să le aibă administratorii şi administraţia din parochiile noastre; şi anume:

I.

Cari ar fi mijlocele cele mai eficace, ca să avem o administraţie bună şi corectă în toate afacerile bisericesci şcolare?

La noi două termene sunt în uz, pentru a se exprima noţiunea administraţiei. Unul se exprimă prin cuvântul: conducerea. Conducerea se aplică, când e vorba de corporaţiuni, de organisme vii şi e sinonim cu „ocărmuirea“, pe când celalalt termen în administraţie se aplică fiind vorba de capitale, de aşezăminte.

Terminul administraţiei e latin, derivă dela „administro, — are“ şi înseamnă a dirige ceva, va se zică tot conducere e.

Noi în espunerile de mai la vale sub administraţie vom înţelege şi conducere, fiind-că conducerea persoanelor nu se poşte desface de cea a lucrurilor.

Este şi o a treia noţiune: manipulare. Iată deosebirea între administraţie şi manipulaţie! Administratorul e corporaţiune ori persoană care el îşi croeşte calea pe care umblă,

umblă pe picioarele sale, din contră manipulatorul trebuie să îndeplinească ce alţii au demandat. Cu dela sine putere nu poşte plini nimic.

Să vedem persoanele administrative şi manipulatorie în organizaţiunea noastră bisericescă şi sfera lor de activitate!

Persoane administrative sunt membrii comitetului parochial. Comitetul conduce (administrează)! El dispune despre toate aşezămintele existente, întră marginile legii şi normativelor. Persoane manipulatorie sunt episcopii, ca corporaţiune se numesc — episcopie. Episcopii trebuie să eexecute simplu — mandatul comitetului. Nu episcopii e deci organul principal — cum la noi se practică — în administraţia parochială, ci comitetul parochial. Dacă episcopii fac totuşi ceva pe barba lor, de făcut se consideră numai obţinând aprobarea comitetului.

Ce este sinodul parochial? Sinodul nu e organ administrativ, e for. Sinodul e suveran. Ca suveran trage la dare de seamă comitetul; el asigură şi mijlocele de lipsă pentru comitet.

Se va întreba: ce loc ocupă parochiul în organismul bisericesc? ce rol are el?

În organismul bisericesc actual parochiul e membru natural al comitetului (§ 19 st. org.), membru al episcopiei (§ 16 b. Regul., pentru adm. afacerilor epitr.) şi preşedintele sinodului parochial (§ 10 st. org.). Parochiul e nervus rerum, cum s'ar zice. Precum se împrăscie în corpul omului arteriile şi vinele, ce duc şi aduc suc nutritiv, astfel preotul participă la toate. El e spiritul şi aşezicând motorul întregii activităţi parochiale. Fără scirea lui nimic nu se face ce se face.

Frumos rol!

La ce îl îndreptăţesce carta bianca ce i-s'a dat? Are putere absolută preste toate?

— Nu!

Preotul e veghetorul, e inima. Preotul ţine totodată şi cumpăna. Când vine tréba la faptă, fie-cărei corporaţiuni parochiale trebuie să-i lase libertatea absolută ce îi compete în sensul legii şi normativelor. Nu are a prescrie niménui nimic. Numai în casuri extraordinare aplică „veto“. Preotului în corporaţiunile parochiale revine mai mult rolul de iniţiativă.

Element personal în organizaţia bisericescă sunt şi organele superioare bisericesci menite a supraveghia şi controla mersul afacerilor din comună. Persoană supraveghetore, ca organ al autorităţii superioare bisericesci, este protopresbiterul.

Are protopresbiterul ceva ingerinţă în administraţiunea din parochii?

În sensul stat. org. pct III. dispoziţiuni generale şi § 1 Reg. af. ep., parochiile sunt autonome. De sine stătător îşi regulază prin factorii lor administrativi şi independent toate afacerile, ca să stăpâne preste destinul lor. Ingerenţa protopresbiterului se reduce la ceea ce numim „inspecţiune“. Da! se ingerază, când vede abatere dela lege şi sunt periclitat interesele parochiei din pricina organelor sale răuticioase ori incapabile. Nu ca administrator se gerază însă nici atunci. Se gerază în calea cercetării disciplinare şi suspinşind cutare conclud păgubitor.

Aceste sunt elementele personale, ca factori ai administraţiunii bisericesci şcolare din parochii! Această e sfera lor de activitate! Acum putem pune întrebarea: ce calităţi trebuie să întrunescă persoanele administrative, ca să fie bună administraţia, ca să ajungă la prosperitate afacerile din parochii?

Dice latinul: *Qualis homo, talis res.* Oménii fac administraţia. Persoane destoinice — afaceri în oritoare; persoane moleşite, cu însuşiri rele — stări desolate, ruină, decadenţă.

Se pot din istorie produce exemple ce întăresc acest adevăr. Polonia bunăoară era odinioară ţără înfloritoare. Statul impunea. A ţinut aşa până când scopuri mai înalte agita spiritele bărbaţilor conducători, până serviau idealului. Indată ce bărbaţi vanitoşi, egoişti, certăreţi, pizmătareţi s'au gerat pe sine în fruntea ţerii — statul polon a perdut din splendorea sa, a devenit statul intrigelor, în cele din urmă s'a desfiinţat, s'a nimicit. Azi nu mai există. Aşa icónă presintă istoria vechilor Greci, a Romanilor şi altor popóre despre cari cetim că aveau odinioară ţeri şi state independente.

Conducători activi şi zeloşi cu mijlocele modeste obţin lucruri mari, conducătorii imbecili chiar şi dispunând de splendide mijlocele — nu vor obţine nimica. Ba sub cărma lor şi ce este se va dărăpăna, cum se împrăscie grămada de grâu, când cloşca e stăpână, ea o tronază cu puii.

Şi cumcă dela persoanele destoinice atárnă toate lucrurile bune într'o comună, e destul să mai relevez faptul de toţi cunoscut, că călătorind noi printr'o comună bine pusă la rând, cu biserică şi şcolă înfloritoare, numai decât întrebăm cine e preot aici? cine învăţător? cine poartă cărma?

Va se zică, noi înşi-ne conducătorilor atribuim meritul pentru ce e bun, conducătorii îi facem responsabili de toate neajunsurile, scăderile ce se observă.

Cari sunt conducătorii cei buni?

Cea dintâiu însuşire ce se poftesce dela conducător, ca să fie bun, este dragostea şi rîvna ce trebuie să o aibă acela cătră afacerile din parochie.

Nu este lucru bun şi bine făcut care nu ar avea motorul dragostea. Dór' poşte fi măestru bun acela cui nu-i place măestria? séu e doftor bun, care numai de dragul banilor a îmbrăţişat cariera? Aşa va fi şi cu dirigătorul din parochie.

A zis Iisus: Din această ve vor cunoşce pe voi că sunteţi învăţăceii mei, de veţi avea dragostea mea întru voi. Care va se zică, întemeietoriul bisericeii, al creştinismului, dragostea a pus-o drept temelie a lăţirii învăţături sale. A ştiut Domnul, că multe pedeci, multe pericole se pun în calea activităţi pastorale, cari numai dacă este dragoste, rîvnă, se pot învinge. S'ar fi spus S. S. Părinţi atâtor pericole, s'ar fi supus morţii de bună voie, de nu aveau dragostea, rîvna lui Cristos?! E adevăr ce grăeşte ap. Pavel cătră corinteni: Dragostea îndelung rabdă... nu caută ale sale... toate le suferă... la toate nădejde are.

Lângă dragoste se cere dela persoanele conducătoare să aibă agerimea, abilitatea, isteţimea de lipsă, va se zică vocaţiune de a pute fi conducători.

Inzadar voui vrea să mut munţii, când aceia sunt gigantici şi puterea mea mărginită! Ce folos să voesc probleme cari din cauza mijlocelor modeste, nu se pot realiza!

Administratorul înţelept se inspiră din trebuinţele reale, încetul pe încetul urcă scara cătră ţinta propusă, nu face salturi. Însemnătate decisivă câştigă acest postulat când cugetăm ce rele incalculabile pot produce în parochiile noastre apucăturile dictatorice ale unor conducători, cari dintr'odată vreau a suplini ce s'a negles de un veac de două. Poporul în nesciinţa sa îşi resbună, părâsiind biserică străbună séu făcând galăgii ce ani de-a rândul nu se mai curmă şi pun beţe la carul administraţiei.

Conducătorii trebuie să fie, mai departe, persoane oneste, de totă încrederea şi având purtare morală neescepţionabilă în totă privinţa. Bărbaţii întinaţi, pętaţi moralicesce, ómeni mici de suflet mari de patimi, cum s'ar dice, nu sunt vrednici a fi administratori. Numai zizanie vor stîrni. În aşa loc ca bureţii din pămînt răsar elemente turbulente, inficiază întrégă comuna.

Halal de comuna ajunsă a fi stăpânită de imbecili! halal de afacerile ei, de sórtea ei!...

Dela persoanele puse în fruntea parochiilor se mai recere, ca să 'şi cunoscă fie-care datorinţele şi drepturile, pe cari a le depăşi nu 'i permis.

Fórte păgubitor pentru afacerile noastre se presintă faptul, că ómenii nu sciu ce să lucre. Sunt aleşi în comitet, episcopie... Cu numele figuréză acolo. Preotul sau altă persoană mai destoinică trebuie să facă totul. De regulă protopopul administreză.

Noi scim că activitate pasivă în administraţie nu poşte fi. Cine nu lucră nu poşte arăta spori. De aceea e puţin progresul la noi, de aceea afacerile zac baltă. Factorii chemaţi a administra nu lucră, nu sciu ce să lucre.

Din necunoscinţa sferei de activitate răsar şi alte inconveniente. Membrii mai sfătoşi se institue pe sine advocaţi nechemaţi, se amestecă în toate şi ce au trebă cât mai virtos ce n'au, ce nu se ţine de ei. Se înţelege, amestecul lor provócă susceptibilităţi, animosităţi la alţii şi — zarva e gata. E păgubitor

amestecul unei corporaţiuni în afacerile celorlalte mai ales când se face această în formă de coterii, clice şi căte-tóte. Coteriile, clicele şcl. duc la ruin sigur.

Tot ce se lucră în cadrul sferei de activitate e natural, normal şi are bune urmări, şi tot ce se face afară de cadrul sferei de activitate, e nenatural şi are prin urmare efect detestabil.

Suum cuique. Fie-cine să îndeplinească ce e a lui şi toţi în armonie să lucre. Aşa va fi administraţia bună.

Urmând firul espunerilor, se cuvine să fac amintire şi de alt factor, care trebuie considerat, voind a scóte la ivélă toate calităţile administrative.

Legea e acel factor.

Legile, regulamentele, normativele, conclusele au şi ele acelaşi merit, pe care îl au persoanele pentru administraţie. Puterea legilor e aceea ce determină persoanele să lucre; puterea legilor împrumută forţa cu care persoanele duc în îndeplinire afacerile.

De unde îşi au legile forţa lor? Convingerea noastră. că acele sunt bune, sunt reguli basate pe principii religioase şi etice, le împrumută tária. Va se dice legile au forţă morală. Esecutarea legilor noastre bisericesci o garantéză de altmintrea şi statul. Ori-unde şi ori de câte-ori se ivesc abateri, rezistenţe faţă de dispoziţiunile organelor bisericesci basate în legea bisericeii — statul sare, treoue să sară într'ajutor, restabilind autoritatea legii bisericesci.

Legi la noi are drept a vota congresul naţional bisericesc, cari însă trebuie să obţină aprobarea Corónei. Regulamente, normative, statute votéză atât congresul cât şi sínódele eparchiale, protopresbiterale, parochiale. Regulamentele, statutele, conclusele sínódelor eparchiale şi protopresbiterale, ca să aibă tárie deplină, trebuie să obţină aprobarea forurilor superioare bisericesci.

O administraţie care se face după legi şi regulamente votate şi aprobate în totă forma lor şi basată pe concluse valide ale corporaţiunilor bisericesci, se dice că e administraţie corectă şi neescepţionabilă din ori-ce punct de privire. O atare administraţie nici va remăne fără efect bun.

Se face administraţie corectă, adecă după toate formele şi prescrierile § lor, la noi?

Va fi, nu-i vorba, de aceea. Ţinta noastră aceea trebuie să fie, ca să facem administraţie corectă. Şi totuşi numai ca la un ideal putem privi la administraţia corectă. Fapt deplin confirmat e, că se fac multe şi dese abateri dela lege. Nu mai departe, decât acele parochii confirmă adevérul, de unde se aud cele mai dese, cele mai strigátore plângeri, ce umplu arhivele autorităţilor.

Nu afirm că jăluitoarii au drept. Ba tare cred, că umblă dreptul şi pe căi greşite. Har Domnului! ađi nu se mai manipulează cu averile bisericesci ca în timpuri preistorice. Imi place să constat şi aceea, că preoţii şi celelalte persoane puse în fruntea comunelor au rîvnă de a chivernisi bine interesele aceluia.

De ce totuşi jalbe? ce cauză au?

Organele administrative nu funcţionează, sau funcţionează rar. Odată în an, de regulă la finea anului, se adună comitetul în şedinţă. De aceea încolo episcopii lucră tot pe barba lor, fără concluse, fără avis. Póte nici mai scie cineva ce fac ei. Că nu se simt obligaţi a raporta nimenui nimic, despre ce şi cum fac; póte nici le cade bine a 'i trage la răspundere.

Legea fundamentală, statutul organic, a garantat cea mai deplină publicitate pentru afacerile administrative. Totul trebuie să se îndeplinească la lumina zilei. Episcopii au să refereze comitetului, comitetul sinodului eparchial, pentru-ca toţi parochienii să fie orientaţi, să aibă deplină cunoscinţă despre trebile bisericesci-şcolare.

Sórtea noastră în mâna noastră a pus-o marele Şaguna, când ni-a dat statutul organic. Parochienii alătura cu autoritatea bisericescă sunt suveranii destinului lor. Are cineva dreptul să se substragă dela controla sinodului eparchial? Se póte, ca să fie în mâna unui bărbat concentrată totă administraţia comunei?

(Va urma.)

Revista esternală

Disolvarea dietei bulgare. Marți toți miniștrii s'au prezentat la palat, unde s'a ținut consiliu sub președinția principelui. După amiază s'a cetit dietei ordinul de disolvare. Noile alegeri vor fi la 28 Ianuarie st. v.

Misiunea lui Krüger. Legațiunea din Haga a republicii sudafricane a dat autorisare Agenției Reuter să dementeze știrea despre telegrama trimisă lui Krüger din partea țării.

Tot din Haga se raportază, că în urma audienței la regina Wilhelmina și din conversații avute cu politicieni datorți de direcțiivă Krüger s'a convins, că toate demersurile ulterioare în scopul intervenției de pace sunt zadarnice. Totuși Krüger și consilierii sei nu desperază de soarta țerei lor, așteptând mântuire dela *revolta generală a Olandezilor din Capland*, care, după cum susțin ei, are să urmeze cât de curând.

Răsboiul Burilor. Lordul Kitchner raportază din Pretoria dto. 12 Decembre: Generalul Knox urmărește necontent pe *De Wett*, care se refugiază spre Redenburg, unde stă gata un colon de armată spre a veni în ajutorul lui Knox.

Elveția nu intervine. Se raportază din Bern dto 11 Decembre, că consiliul federal a respins unanim propunerea consiliului național cu privire la inițierea intervenției în răsboiul anglo-bur.

Țarul s'a însănătoșat. Cum se raportază din Petersburg, medicii țării au declarat, că morbul s'a sfârșit și că de două săptămâni deja țarul e în reconvalescență progresivă. Din acest motiv, cu aprobarea țării, s'a sistat publicarea buletinelor despre mersul morbului.

În legătură cu acesta se mai raportază că la vară țarul și țarevna vor face vizită reginei Victoria în Windsor.

Regele Oscar al Svediei e greu bolnav. E atât de slăbit în cât numai cu mari eforturi poate vorbi și adese-ori nici nu cunoșce pe cei din jurul său.

Ministru osândit pentru înaltă trădare. Marți tribunalul din Belgrad a osândit la șapte ani închisore pe fostul ministru de interne George Gencici. Păcatul lui Gencici e că în scrisori adresate regelui și într'una publicată în ziarele din Viena a ofensat pe regele și pe guvern. Acusat de malversatiune, Gencici spunea în aceste scrisori, întră alte lucruri minunate, că cu banii a trebuit să plătească pe o amică a regelui.

Sedința publică

a societății „Andrei Șaguna“.

(Raport special).

Sositu-ni-a iarăși ziua cea mare și scumpă în viața noastră bisericească, ziua Sf. Apostol Andrei, al cărui nume l-a purtat marele metropolit de odinioară, fericitul Șaguna. E o zi acosta, care ne scote ărecum din atmosfera prosaică a vieții zilnice, și care face, ca sufletul nostru desmărginindu-se să se înalță cu pietate spre figura mărețā a providențialului arhieru, a cărei reamintire dă inimilor noastre hrană și putere nouă de viață.

Ca și în trecut inaugurarea solemnă a acestei zile a făcut-o la noi în Sibiu societatea de lectură Andrei Șaguna, prin sedința publică ce a aranjat-o Mercuri seara în memoria nemuritorului ei patron. În viața societății de lectură Andrei Șaguna ziua Sf. Andrei e așa zicând „sărbătorele sărbătorilor“, de aceea o și sărbătore din an în an în mod demn și festiv, ear' la sărbătore ei se alătură cu drag întreg publicul sibiian.

Pe la 7 ore seara era ticsită sala seminarului de public ales din loc și jur. În deosebi a fost multă preoțime, dându-și întâlnire cu ocazia acosta absolvenții de teologie din 1889 și 1894.

Sosesc și Escelența Sa Archiepiscopul și Metropolitul, care e întimpinat de orchestra societății cu un marș festiv, după care

îndată urcă scena președintele societății profesorul Dr. Petru Șpan și prin un discurs scurt, dar' mēduvos și adānc simțit și rostit cu mult entuziasm și putere de convingere, deschide ședința. Vorbirea e salutatā de public cu vii și generale aplauze.

Se începe imediat executarea programului. Orchestra societății execută cu multă finețā și precisiune o „Serenadă“ de Volkman.

Urmēzā obicinuitul cuvēnt ocașional despre viața și activitatea lui Șaguna, rostit de clericul V. Runcian. Discursul îmbrăcat într'o limbă mai avēntatā și rostit cu glas sonor și puternic, a făcut bună impresie asupra tuturor, captivānd atențiunea publicului. Sfērșitul mai ales a fost forțe frumos. Domnul Runcian — spre lauda lui fie zis — rolul spre mulțămirea generală.

Corul societății — după acesta — execută un „Cheruvic“ aranjat de profesorul de musică T. Popovici, dirigentul corului. Acest Cheruvic e așa zis un model de melodie veche bisericească pe motive expresive și caracteristice ale unei doine cunoscute, care și-se reamintesc în minte la auzirea primelor acorduri, și acosta reamintire laică te lipsesc de evlavia ce trebuie să o simți ascultānd o piesă bisericească și-ți ducē gândul la romantici codrii, unde glasul ciobanului se aude așa melancolic și a jale. Alți o asemēnā cu altā arie cunoscutā. Altcum cāntarea a succed bine, mai ales, cā a fost executatā cu concursul clericului absolut Andrei Ludu, care a avut rolul solistului. Dulcea și voluminoșā voce de bass a d-lui Ludu este de altfel cunoscutā publicului nostru. De astādatā încă și-a achitat rolul cu succes eminent și publicul a aplaudat viu.

Clericul I. Gonțā declamēzā apoi Satirea III a lui Eminescu. Poesia a fost studiatā și destul de bine predatā, dacā considerām greutatea ce are sē-o delātare un diletant la declamarea unei poesii ca satira acosta.

Urmēzā earāși orchestra societății și ne delectēzā plăcut cu „Potpouriu al III lea“ de Murēșan. După cāt am aflat deosebit merit pe terenul instruirii orchestrei și-a câștigat clericul C. Simțion; dīnsul a și orcheștrat acest potpouriu și cu dibācie a condus și orchestra. Numai spre laudā pōte servi societății, cā are membri relativ așa de bine pricepuți în ale musicii.

Punctul cel mai fericit din program a fost disertațiunea clericului S. Stanca, vice-președinte al societății, intitulatā „Influența artei asupra omului“. A tot o temā bine aleșā și după subiectul ei acomodatā și cu gustul publicului în mare măsurā compus din dame. Ideile clare, espunerea lor logicā și haina lor, o limbă frumoșā romānescā, au făcut, ca Dl Stanca să fie ascultat de toți cu multā plăcere și interes, deși obiectul este pe cāt de frumos pe atāt și de greu. Dl Stanca este altcum ca și alți colegi ai sēi un tiner de bună speranță, de la care așteptām servicii bune pe terenul bisericesc.

Dupā atāta material serios, a fost bine primit în punctul al 7-lea dl pedagog I. Sporea, cu declamarea poesiei „Jidanul în rai“. Ajutat de o voce mai ascuțitā, mimică și gesturi potrivite, dl Sporea face pe Jidanul de minune. A stērnit mult haz și a fost aplaudat după merit.

În fine corul societății execută o „Hațeganā“, compozițiā profesorului de musică T. Popovici. E o piesă popularā drăguțā, înveselitōre, numai cāt cuvintele și textul nu era cel mai potrivit ocașiei.

Astfel ședința festivā a tinerimei seminariale ni-a oferit și de astā-datā câteva momente plăcute de distracție și satisfacțiune sufletescā — de altā parte ea ni-a fost o vie dovadă, cā societatea „Andrei Șaguna“ face progrese vēdēnd cu ochii.

O parte însemnatā din merit se reflectēzā fără indoialā asupra zelosului ei conducător Dr. Petru Șpan, care-și pune sufletul pentru ridicarea și înalțarea nimbului ei.

Eshauriāndu-se programul, Escelența Sa I. P. S. nostru Archiepiscop și Metropolit Ioan Metianu a și adresat elevilor câteva cuvinte părintesci, laudānd-o de-o parte pentru străduința și prestațiunile ei, ear' de altā parte sfātuind-o și îndemnānd-o, ca și în viața practicā cānd va pāsī să aibā pururea ca model de conduitā pe marele Șaguna, a cărui memorie o venerēzā acum.

Îi povățuesce să și creeze ca „ideal“ pentru întrēgā viața lor ridicarea poporului în culturā și bunăstare materialā și pentru realizarea aceluia să lucreze conduși de iubirea și însuflețirea, de care s'a condus fericitul Șaguna. Escelența Sa terminā implorānd darul și ajutorul lui Dumnezeu asupra tinerilor și între puternice urale de „să trăiască“ la adresa Escelenței Sale, publicul mulțămīt în sufletul sēu, părăsesce sala.

Iată în ce chip demn tinerimea seminarialā, și cu ea și noi am sărbătorit memoria Marelui Andrei!

NOUTĂȚI

La alegerea de protopop în Seliște. Dumineca trecutā s'a întrunit sinodul parohial electoral al frunțāsei noastre comune bisericesci Seliște (a doua după Brașov), pentru a-și da votul colectiv în cestiunea alegerii protopresbiterului tractului Seliștei, care va avē să fie totodată și paroh în Seliște. Cum suntem informați, sinodul s'a pronunțat unanim și cu mare însuflețire pentru candidatul Dr. Ioan Stroiā, profesor seminarial. Alegerea se va face Luni (17 Decembre n.).

Parastas pentru Șaguna în Seliște. Ca în toți anii așa și în estan ziua marelui Archieru Andrei baron Șaguna s'a serbat cu pompā deosebitā. În presērā, la vecernie au asistat la serviciul divin sub conducerea corpului didactic elevii școlii industriale (învățāci meseriași) și elevii școlii de repetiție (economicā). Ear' în ziua sftului Andrei, la celebrarea sfinței liturgii și a parastasilui făcut întru memoria fericitului Archieru au participat elevii școlii de tōte zilele. La sftirșitul serviciului divin învățātorul Ilie Hociotā a ținut un frumos cuvēnt ocașional, după care bine instruatul cor al elevilor a cāntat cu mult sentiment frumosul imn „Romānie mult cercatā“.

Poporul a participat în număr însemnat. Din an în an se observā cā acosta zi se sărbēzā tot cu mai mare venerațiune și pietate, ceea-a ce numai spre cinste și laudā servește locuitorilor de aici.

Logodnā în familia domnitōre. Prințul Ioan de Hohenlohe-Hartenstein s'a logodit în Salzburg cu princesa Ana fiica mare-ducelui Ferdinand de Toscana și mare-duceseii Alice. Mirēsa e nāscutā la 17 Octobrie 1879 în Lindau, mirele e cu 16 ani mai bētrān, e membrul cel mai în vērstā al familiei princiere Hohenlohe-Hartenstein, membru ereditar în dieta bavarezā și căpitan de cavalerie.

Necrolog. Fostul cassar al „Albinei“ Romul Petric, fiu al protopresbiterului tractual al Brașovului, a reposit astāzi dimiņēta în sanatoriul din loc. Îl deplānge o familie numeroșā. Trimitem mai ales intristaților părinți sincere condolențe.

Protectōrā a sērācilor. Dōmna Minerva Dr. Brote, a primit protectoratul la sērbarea de împārțirea darurilor de Crāciun întrē sērācii nostri, ce se va aranja de Reuniunea sodalilor romāni din Sibiu în ajunul Nașterii Domnului și Māntuitorului nostru Iisus Christos.

Proselitismul catolic. Din Jași se scriu „Gaz. Transilvaniei“ urmātōrele: „Aici a produs o enormā senzație scirea, cā o domnișōrā din înalta societate ieșianā, descendentā a unei familii domnitōre, și care se află actualmente la Paris, ar fi cedat stāruiņelor maicelor si ar fi trecut la catolicism, hotārindu-se să se călugārēscā. Familia a intervenit oficial, opunēndu-se energic la acosta“.

Concertul reuniunii din Brașov. Poimāne va avē loc în sala redutei orășenești concertul reuniunii romāne de gimnasticā și cāntări din Brașov, cu concursul dōmnei Maria Selten-Hesshaimer. Programul concertului e urmātōriul: 1. H. Huber: „Trei cāntece sērbesci“, pentru cor mixt: a) *Plugariul*, b) *Zis'a-un rege, și-o reginā*, c) *La joc*; 2. Schubert: două cāntece pentru tenor cu acompaniare de piano: a) *La mare* b) *Posta*; 3. G. Dima: Trei colinde pentru cor mixt: a) *O, ce veste minunatā*, b) *Dōmne Iisuse Christōse*, c) *Leagān verde de mātāsā*; 4. Douē piese pentru piano, a) R. Schumann: *Der Vogel als Prophet*, b) A. de Kinsky: *Steluța*, melodie romānescā cu variațiuni; 5. R. Schumann: *Viața Țiganilor*, cor mixt cu acompaniare de piano; 6. G. Dima: Douē cāntece pentru tenor cu acompaniare de piano: a) *De ce nu-mi vii*, b) *Mugur mugurel*; 7. R. Weinwurm: *Cāntece toscanice* pentru soli, cor mixt și acompaniare de piano.

Știri mērunte. Foile unguresci aduc știrea, cā soția lui Ioan Drotariu din Beleș (?) zilele acestea a fost sfāșiatā de lupi. —

Ioșif Duffner proprietariul hotelului „Vas“ din Arad, s'a înpușcat. — Duminecā a rēposat în Jași dna Maria Constantin Negruzzi, mama dlui Iacob Negruzzi, în etate de 80 ani. —

Firma A. Hirschenberg, despre care publicām azi anunț referitor la garnitura de argint american brevetat, este bine cunoscutā prin marfa sa solidā și bunā, deja de mulți ani. Pentru prețul moderat de fl. 6.60 se capātā, după cum se anunțā, fabricate așa de reale încāt într'adevēr trebuie să se mire ori și cine de prestațiunile firmei acesteia. Durrere, o concurență de tot nerealā pe terenul acesta a sēmānat neîncredere mare.

Sē se observe deci precis numele firmei A. Hirschenberg, *Wiena II. Rembrandtstrasse 19*, dacā voescē cineva să primēscā garniturā solidā și care să valoreze ceva.

FELIURIMI.

Scrisōrea Māntuitorului cātrā Abgar. În Efes s'a aflat un manuscris vechiu, care conține epistola Māntuitorului cātrā Abgar, regele Armeniei, scrisā prin apostolul Toma ca rēspuns la epistola regelui, prin care învita pe Christos să l cerceteze. Archeologii creștini discutā mult asupra autenticității acestui manuscris, care e de urmātōriul cuprins:

„Am auzit despre tine și despre vindecările ce le faci fără doftorii. Se zice, cā orbilor le dai vederea, schiopilor umblarea și alungi spiritele necurate. Vindecă pe aceia cari s'au chinuit în bōle lungi, ba înviezi chiar și morții. Tōte acestea le-am auzit despre tine și mi-am zis: sau cā ești Dumnezeu, și scoborindu-te din ceru faci acestea, sau ești fiul lui Dumnezeu, care faci acestea. Ți-am scris dar' și te rog, să ostānesci a veni la mine și a mē vindeca din bōla în care sufēr. Am mai auzit, cā Jidovii murmurā contra ta și vor să te chinēscā. Eu însă am un mic oraș, care va fi de ajuns pentru noi doi“.

La acestea Christos a rēspuns prin apostolul Toma, urmātōrele:

„Fericit acela, care crede în mine fără a mē vedē, fiind-cā despre mine este scris, cā: „Cei-ce mē vor vedē pe mine, nu vor crede în mine, ear' cei-ce nu mē vēd, vor crede“. Cu privire la ceea-ce mi-ai scris, îți rēspund: Trebuē să împlinesc aici totul pentru ce am fost trimis. Cānd voiu împlini tōte, voiu merge la acela, care m'a trimis. Și dacā mē voiu fi dus, dintrē învățācii mei voiu trimite unul, care să-ți vindece durerile și să deē viēțā ție și acelora, cari sunt cu tine.“

Istoriografii armeni span, cā Christos avea mulți aderenți în Armenia și cā regele trimisese o deputațiune la Ierusalim cu epistola acosta cātrā Christos.

Cărți și reviste

Au apărut:

„Dialectul așa numit sāsesc al Germanilor din Transilvania și elementele romāne cuprinse în el“, de Dr. Emil Grigorovitz (Berlin 1900). Editura „Nouei Reviste Romāne“, București, Pasagiul român. Nr. 20. Costā un leu.

„Liturgia Sftului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Ștefu învățātor în Arad. Acosta liturgie conține tōte cāntările liturgice, ce are să rēspundā corul în Dumineci și sērbători. Pe lângā acestea mai conține irmōse, priesne și un adaus de cāntece populare. Tōte imnele se pot cānta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 3 corōne. Se pōte comanda dela autor și de la librăria Ifj. Klein Mōr-Arad. —

Posta ultimă.

Fișpani noi.

Fōia oficialā publicā în numărul de eri numirea contelui Ladislau Bēldi comite suprem al comitatului *Ternavamare*, și numirea contelui Ștefan Lāzār comite suprem al comitatului *Brașov*.

Haină — mătase Foulard fl. 8.40

i mai sus! — 14 metri; — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea postei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“, neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pe metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. d. curte c. ș. r.), Zürich. [11] 12—12

1000 coróne plătesc celui-ce va mai căpeta vr'odată durere de dinți ori îi va miroși g'ra după-ce va folosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu **35 cr.** (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezii A. Bartilla** (E Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se cêră pretutindea apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposît în Sibiu** la farmacia „**Vulturul**“ **C. Müller**, piața mare; farmacia **Molnar**, strada Cîsnădiei 59. [33] 20—

Krachul cel mare.

New-York și **Londra** n'au cruțat nici continentul european fiind necesită o fabrică mare de lucruri de argint de a desface tot depositul seu pe lângă o mică rebonificare a forțelor de lucru. Eu sunt mputernicit a executa acest mandat. Trimite deci ori și cui următoarele obiecte pe lângă o rebonificare simplă de **fl. 6.60** și anume:

- 6 bucăți **cuțite foarte fine** cu tăiș englez,
  - 6 bucăți **furculițe de argint-patent** american dintr'o bucată,
  - 6 bucăți **linguri de argint-patent** american,
  - 12 bucăți **lingurițe de argint-patent** american,
  - 1 bucată **lingură pentru supă** de argint-patent american,
  - 1 bucată **lingură pentru lapte** de argint-patent american
  - 6 bucăți **tase Victoria** englezesci,
  - 2 bucăți **felinare admirabile** de masă,
  - 1 bucată **sitiță** pentru teă,
  - 1 bucată **preserătoare** pentru zăhar pisat fină,
- 42 bucăți la olaltă numai fl. 6.60.**

Tóte aceste 42 obiecte au costat mai nainte **fl. 40** și se pot obține acum cu prețul minimal de **fl. 6.60**. Argintul-patent american este un metal foarte alb, care își păstrează colórea argintie 25 de ani, ceea-ce se și garantează. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin această publice, a retrimite banii fără nici o piedecă tuturora căroră nu le convine marfa, și nimenea n'ar trebui să lase a trece această ocasiune favorabilă, fără a-și procura această **garnitură pomposă**, care se potrivește mai ales ca

present escelent de crăciun și anul nou

cum și pentru ori-ce gospodărie mai bună.

Se află numai la

[210] 8—10

A. HIRSCHBERG,

casă de export pentru obiecte de argint-patent american
Viena, II., Rembrandtstrasse Nr. 19.

Trimiteră în provincie pe lângă rambursă sau anticiparea sumei.
Prăf de curățit 10 cr. Veritabil numai cele provăzute cu marca alăturată (Gesundheitsmetall).

Estras din epistolele de recunoștință.

Sunt foarte mulțumit cu garnitura Dtale și mă rog pentru o nouă expediție.
Lubaczow, Galiția. Babie, căpitan.

Am primit expediția și sunt foarte mulțumită, Vă mai rog pentru o garnitură cu fl. 6.60.
Cluș. Exelența Baronesă Bánffy.

Am primit expediția și sunt foarte mulțumită cu ea.
Gaad, Ungaria, 1 Septembrie 1890.

Contesa C. Chotek-Gudenns.

Declarațiune publică!

Subsemnatul atelier artistic de portrete a decis — pentru a fi dispensat de demisionările neplăcute ale pictorilor sei eminent calificați în artă și pentru a-i pute ocupa și mai departe — a renunța pe un timp scurt și numai până la revocare la ori-ce venit sau profit.

Noi liferăm a.z. [215] 14—25

pentru numai fl. 7.50
un portret în mărime naturală
bust (Brustbild)
dimpună cu rame elegante barock

cari valoréză cel puțin 30 fl.

Deci cine voește a-și comanda portretul seu sau al femeiei sale, al copiilor, al părinților, al vre-unei surori sau al unei alte rudeni, fie deja chiar și mórta ori apoi al vre-unui prietin are de a trimite numai fotografia respectivă, indiferent în ce pozițiune e făcută și primește în decurs de 14 zile un portret, care de sigur îl va surprinde și mulțami pe deplin.

Lada pentru trimiterea portretului se va socoti cu prețul cât ne costă pe noi. Comandele cu aclederea fotografiei, care se va returna intactă cu portretul desemnat, se esecută trimițându-se banii anticipativ sau pe lângă rambursă.

Pentru esecutarea eminent artistică și fidelă se garantează.

Comandele de Crăciun, cari sosesc până în 20 Decembre se vor efectui înainte de serbare.

Sute de epistole de recunoștință și mulțumire stau la dispozițiunea publică și la cerere se trimite ori și cui.

Kunst-Porträt-Anstalt

„KOSMOS“

Viena, VI, Mariahilferstrasse Nr. 116.

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, se pôte procura

Din vremuri apuse,

de
Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

Invetăcei

se primesc pe lângă vipt. și cuartir la franzelăria (covrigăria) **Stefan Moga**, Bahngasse Nr. 1. Se preferă copii sermani și orfani, cești din urmă vor primi și îmbrăcăminte gratuit.

[235] 2—3

In Tipografia archidiece-sană a apărut:

ACAFTISTUL

Preasantei

Născătoare de Dumneșu

și

alte rugăciuni

următe de Sinaxarin pentru tot anul și Păschiile.

Un volum de 368 pagini 8°.

Pretul simplu legat	fl. —.85
jumătate până	1.05
în piele roșie	1.25
Ediția fină în piele neagră	2.—
piele chagrin	2.60
în mătase	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidiece-sane,
Sibiu.

P. T. public!

'Mi permit a încunoscința cu tótă stima P. T. public, că din cauză de strămutare din Sibiu, cu data de 12 Novembre am vëndut **Atelierul meu fotografic din Piața mare Nr. 19**. În legătură cu cele zise mai sus 'mi iau voe a aduce cele mai calde mulțamiri pentru încrederea cu care am fost întimpinat întotdeauna, rugând totodată pe onoratul public ca cu aceeași bunăvoință să întimpine și pe succesorul meu fiind dînsul capabil în tóte direcțiunile a satisface ori-ce pretențiuni și a susține Atelierul la nivelul de până acum.

Mulțamind încă odată

semnez cu tótă stima

Wilhelm Mann

La rândul meu 'mi permit cu tótă stima a încunoscința P. T. public militar precum și P. T. public civil că am cumpărat **Atelierul artistic fotografic** al Dlui Wilhelm Mann.

Totodată pot încredința pe ori și cine că dispun în destul de tóte mijlocele necesare, atât materialicesc cât și în ce privește puterile de lucru pentru a pute satisface chiar celor mai pretențioșe dorințe, silindu-mă din parte-mi a susține Atelierul la nivelul de până acum. Rog deci încă odată P. T. public, să onoreze Firma mea cea nouă care se va numi

„Wilhelm Mann's Nachfolger“

cu bunăvoință și încrederea de până acum.

În speranță, că nu voui fi apelat zadarnic la bunăvoința P. T. public semnez cu tótă stima.

Ioan Molnar de Fuló-Kéres

succesorul lui W. Mann

Anuarul I

al
„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“
publicat de
Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembre 1899.

Se află de vânzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografiei archidiece-sane.

La **Librăria Tipografiei Archidiece-sane** se află de vânzare:

Ce-î cerul de Camille Flammarion C. 1.50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu . . . . . „ 1.—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/2 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tóte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vateze părului. Întărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tóte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricaturei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la tóte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/2 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate număróse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposît în farmacia și Droguerii.

Deposît principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, se înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tóte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, foarte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 66—104